

Datum 2024-10-11
REV 2024-00166

Till Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2024-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionsred i kommunal verksamhet.

I budget 2024 Västra Götalandsregionen samt plan för ekonomi 2025–2026 framgår indelning av regionens huvudsakliga verksamhet i fyra områden. Dessa är formulerade i elva mål samt ett flertal fokusområden avseende 2024. Nämnder och styrelser ska i tillämpliga delar bryta ner de mål och fokusområden som regionfullmäktige ger i denna budget och planera sin verksamhet i linje med dessa samt ta hänsyn till de prioriteringar som formuleras under varje fokusområde.

Vid vår granskning har vi iakttagit att det i delårsrapportens beskrivning av verksamheten presenteras aktiviteter och satsningar i linje med mål samt prognos för uppfyllelse vid årets slut. Att döma av redovisningen av mål saknas i likhet med föregående års delårsbokslut mätbara indikatorer för flertalet mål och bristen på måltal gör det svårt att bedöma i vilken grad mål är uppfyllda. Prognosen är i stället en samlad bedömning som redovisas i löpande text. Det är betydelsefullt att måluppfyllelsen kommenteras vilket har gjorts för samtliga verksamhetsmål.

Måluppfyllelse

Det första området avser mål inom regional utveckling, där tre av fyra mål får bedömningen att målet är uppnått eller kommer att uppnås. Målet om att stärka innovationskraften handlar om att finansiera satsningar som ska ge fler innovativa entreprenörer, växande företag, idéer och lösningar som bidrar till klimatomställningen. Under året har det bland annat handlat om cirkulär textilindustri, life science och samverkan för bättre kapacitetsförstärkning avseende elförsörjning.

Nästa mål handlar om att bygga kompetens där Västra Götalandsregionen sedan 2022 har ett lagstadgat ansvar. Under året har dialoger genomförts med 13 branscher om kompetensbehov. Ett led i detta är Campus Dalsland som startat två nya utbildningar. Regionen har dessutom beslutat om ett fyraårigt samverkansavtal om naturbruksutbildning i länet.

För att nå målet om en minskad miljö- och klimatpåverkan har Västra Götalandsregionen tillsatt ett forskarråd som ska följa upp klimatarbetet i förhållande till regionstyrelsens beslut om koldioxidbudget.

Målet om ökad måluppfyllelse för hållbarhetsmålen kommer delvis att uppnås under året. Västra Götalandsregionen har ett flertal hållbarhetsmål inom olika verksamheter och det pågår en översyn för att ytterligare utveckla och anpassa hållbarhetsarbetet till förändringar och förväntningar i vår omvärld.

Inom kollektivtrafiken finns målet om att knyta samman Västra Götaland med hållbara resor och förbättrad tillgänglighet, vilket bedöms bli uppfyllt. Nyligen slöts en överenskommelse för ny järnväg mellan Göteborg och Borås med förhoppning om utökad tågtrafik med kortare restider. Ett nytt trafikförsörjningsprogram kommer ut på remiss under hösten. Det pågår ett projekt för att utreda möjligheten till sju nya tågstationer på mindre orter. En studie har genomförts om potentialen för fler att cykla till arbete och studier.

Kulturmålet handlar om kultur för ökad inkludering, bildning och tillit. Målet väntas uppnås även för 2024. Kulturnämnden har efter dialog med ett flertal verksamheter tagit fram förnyade uppdrag som ska gälla fram till 2025. Antalet besökare till Västra Götalandsregionens kulturverksamheter har ökat men besöken till museerna har minskat, något som kan bero på de införda entréavgifterna.

Inom hälso- och sjukvården väntas det första målet ej uppnås medan de andra två delvis väntas uppnås. Att köerna ska kortas och tillgängligheten öka har inte förbättrats i önskad takt. Avseende specialistsjukvården är väntetiden till första besök sämre än riksgenomsnittet och väntetiden till operation/behandling i nivå med riksgenomsnittet. Under sommaren 2024 var produktionen särskilt låg till följd av konflikten mellan arbetsgivare och fackförbund. Ett breddinförande av gemensam struktur och modell för produktions- och kapacitetsstyrning har påbörjats och syftar till att bättre nyttja regionens samlade resurser, öka produktiviteten och korta köer. Enligt produktionsprognosen kommer förvaltningarna inte att klara produktionsuppdraget för 2024.

Regionen har historiskt sett haft ett mål om psykisk hälsa och för 2024 är målet att den psykiska hälsan ska öka. Det har tillförts betydande resurser under flera år och dessa har satsats på sjukhusens psykiatri, vårdcentraler och särskilda enheter med fokus på ungas psykiska hälsa. Tyvärr så är det ett ständigt ökande inflöde och trots något bättre måluppfyllelse så är det många som väntar. Det pågår samverkan mellan olika parter för att förbygga och omhänderta patienterna på bästa sätt. Digitala lösningar prövas och utvecklas inom både sjukvård och primärvård med goda resultat.

Det sista hälso- och sjukvårdsmålet handlar om att invånarna ska få god vård på rätt vårdnivå. Vården ska ges på lägsta vårdnivå utifrån behov samtidigt som den ska finnas nära och vara tillgänglig. Omställningen av hälso- och sjukvården innebär bland annat att möjligheten till egenvård ökar då tekniken utvecklas och stöd av vården kan fås på distans och vid behov. Även den mobila vården ökar då det finns ett flertal olika team som ute hos patienten kan ge vård så att patienten inte behöver komma in till sjukhuset. Starten för regionens vårdinformationsmiljö Millennium sker i södra området den 12 november.

Vid sidan av verksamhetens fyra områden finns medarbetarperspektivet som under lång tid redovisat att båda målen delvis kommer att uppnås.

Det första målet är att Västra Götalandsregionens ska vara en ledande och attraktiv arbetsplats för att kunna rekrytera och behålla medarbetare långsiktigt. Ambitionen är att uppfattas som Sveriges bästa offentliga arbetsgivare 2027 men mätresultaten går i fel riktning.

Det avslutande målet är att medarbetares arbetsmiljö ska förbättras. Det handlar dels om återhämtning och avlastning, dels om inflytande över sin arbetsmiljö. Alla är medvetna om värdet med en välmående personal och försöker planera arbetet så att belastningen jämnas ut och varvas med rutinmässiga uppgifter.

Ekonomiskt utfall och prognos

Koncernens underliggande resultat i delårsbokslut augusti uppgår till -2 877 miljoner kronor (-1 038 föregående år). Till detta läggs en jämförelsestörande post som avser värdeförändring av finansiella placeringar på 1 612 miljoner kronor (1 112). Koncernen redovisade delårsresultat efter finansiella poster är därför -1 265 miljoner kronor (74). Resultatet avviker positivt mot budget med 1 691 miljoner kronor men är 1 338 miljoner kronor sämre än motsvarande period föregående år.

Den stora positiva budgetavvikelsen beror dels på betydligt högre intäkter för skatteintäkter och generella statsbidrag, dels värdeökning på finansiella placeringar. Verksamhetens intäkter minskar dock till följd av lägre riktade statsbidrag. Personalkostnaderna ökar mer än 10 procent jämfört med samma period förra året. Antalet nettoårsarbetare minskar och samtidigt minskar kostnaderna för inhyrd personal med 36 procent. Kostnaderna för köpt vård, läkemedel och pensioner ökar. Årets resultat prognostiseras till -1 300 miljoner kronor vilket är 1 051 miljoner kronor bättre än budget.

Sjukhusens samlade delårsresultat uppgår till -374 miljoner kronor men budgetavvikelsen per augusti är -724,5 miljoner kronor. Sammantaget har sjukhusens prognos satt till -1 302 miljoner kronor. Till följd av det ekonomiska läget beslutade regeringen om ett sektorsbidrag till regionerna för 2024 och av dessa får sjukhusen ta del av 780 miljoner kronor. Vidare har regionfullmäktige beslutat om godkända underskott för sjukhusen på motsvarande 1 000 miljoner kronor. Revisorskollegiet noterar dock att två av fem sjukhusstyrelser prognostiserar resultat som understiger beslutad nivå för godkända underskott. Nämnda tillskott är avsedda att möta tillfälligt ökade kostnader 2024 och regionfullmäktiges uppmaning om ekonomi i balans vid ingången av 2025 kvarstår.

Vid sidan av sjukhusen lämnar operativa hälso- och sjukvårdsnämnden samt fastighet, stöd och service negativa prognoser mot budget. Detsamma gäller bolagen GöteborgsOperan AB och Film i Väst AB. Trots budgeterade underskott prognostiserar Regionhälsan och Folk tandvården överskott. Investeringarna är budgeterade till 6 000 miljoner kronor för år 2024 men prognosen pekar på att 500 miljoner kronor av dessa inte kommer att nyttjas.

De finansiella målen prognostiseras bli uppfyllda för tre av fyra mål. Kassalikviditeten överstiger med god marginal målet på minst 100 % vilket innebär god betalningsförmåga på kort sikt. Avskrivningskostnaderna uppnår ett snitt på strax under den högst tillåtna nivån på 6 % av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Målet om att förvaltad pensionskapital på sikt ska täcka det totala pensionsåtagandet är uppnått i delårsbokslutet men det krävs ytterligare värdeutveckling för att målet ska vara uppnått vid årsskiftet. Budgetavvikelsen avviker negativt mot den godkända avvikelsen på 1 %. Utöver målen så visar prognosen för balanskravsresultatet -2 899 miljoner kronor. Det finns inget tidigare underskott att täcka men ett redovisat underskott ska enligt kommunallagen regleras inom tre år. Västra Götalandsregionen har angivit synnerliga skäl för att budgetera underskott och inte återställa eget kapital då de bedömt att pensionskostnadsökningen åren 2023 och 2024 är tillfällig.

Revisorernas bedömning

Delårsrapporten visar att av de elva målen är det fem mål som väntas uppnås, fem mål som delvis väntas uppnås och ett som inte väntas uppnås. Ekonomin har vänt ned sedan pandemin och Västra Götalandsregionen prognostiserar även 2024 för ett betydande underskott till stor del hänförligt till en högre kostnadsnivå till följd av tidigare års inflation samt högre pensionskostnader. Prognosen för det underliggande resultatet, alltså före värdeförändringar på finansiella placeringar är -2 912 miljoner kronor. Regionen har bedömt att de kraftigt ökade pensionskostnaderna inte kan hanteras för 2023 och 2024. Regionen har redovisat väsentliga händelser och ekonomiskt resultat samt bedömt helårsprognosen för måluppfyllelsen av regionfullmäktiges beslutade mål. Revisorerna anser dock sammantaget inte att delårsbokslutet ger tillräcklig information för att bedöma sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter på kort och lång sikt. Det medför att revisorerna inte kan bedöma om delårsrapporten visar på god ekonomisk hushållning eller ej.

Räkenskaperna har i delårsbokslutet översiktligt granskats av upphandlad revisionsbyrå utan väsentliga avvikelser för regionen.

Revisorerna har i samband med granskningen inte funnit något som tyder på att Västra Götalandsregionens delårsrapport 2024-08-31 inte är upprättad i enlighet med lagens krav, god redovisningssed och gällande riktlinjer.

Vänersborg den 23 oktober 2024

På uppdrag av revisorskollegiet

Krister Stensson
Ordförande

Vivi-Ann Nilsson
Vice ordförande